

Sygn. akt VI ACa 13/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 czerwca 2019 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie VI Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SA Grażyna Kramarska

Sędziowie: SA Jacek Sadowski (spr.)

SO del. Joanna Mrozek

Protokolant: Patryk Pałka

po rozpoznaniu w dniu 5 czerwca 2019 roku w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa M. S.

przeciwko (...) Bank (...) S.A. w W. (następcy prawnemu (...) Bank (...) S.A. w W.)

o ochronę dóbr osobistych

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 25 października 2017 r., sygn. akt XXV C 963/16

I. zmienia zaskarżony wyrok w punktach pierwszym i trzecim w ten sposób, że oddala powództwo o zapłatę 10.000 zł (dziesięć tysięcy złotych) zadośćuczynienia wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie oraz nie obciąża powoda kosztami procesu;

II. nie obciąża powoda kosztami postępowania apelacyjnego.

sygn. akt VIA Ca 13/18

UZASADNIENIE

Powód M. S. w pozwie skierowanym przeciwko (...) Bank (...) S. A. z siedzibą w W. (obecnie (...) Bank (...) S.A. w W.) wniósł o:

- 1) zasądzenie zadośćuczynienia w wysokości 28 000 zł z ustawowymi odsetkami począwszy od 2 września 2015 roku do dnia zapłaty;
- 2) zasądzenie na rzecz Stowarzyszenia (...) z siedzibą w W. świadczenia pieniężnego w wysokości 10.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami począwszy od dnia następnego od doręczenia odpisu pozwu do dnia zapłaty;
- 3) zobowiązanie pozwanej do usunięcia skutków naruszenia dóbr osobistych powoda poprzez usunięcie w sposób trwały danych osobowych powoda ze zbiorów (...) Bank (...) S. A. w W..

W uzasadnieniu pozwu wskazał, że dochodzi ochrony swoich dóbr osobistych w postaci dobrego imienia, godności oraz prawa do prywatności naruszonych na skutek nieprawdziwego wpisu w międzybankowym systemie Centralnej Bazy Danych – Bankowym Rejestrze – tzw. rejestrze niesolidnych dłużników. Wpis dotyczył kredytu, którego powód nigdy nie zaciągnął.

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa.

Wyrokiem z 25 października 2017 r. Sąd Okręgowy w Warszawie uwzględnił częściowo wniesione powództwo w ten sposób, że zasądził od pozwanego na rzecz powoda 10 000 zł zadośćuczynienia z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 2 września 2015 do dnia zapłaty.

Sąd okręgowy ustalił, że powód w dniu 26 września 2008 r. powód zawarł umowę o kartę kredytową z (...) S.A. (...) S. A. Oddział w Polsce, w którego prawa i obowiązki wstąpił (...) S. A. Z kolei (...) S.A. dnia 31 grudnia 2012 r. został połączony z (...) Bank (...) S.A. w W.. Od tego dnia oba banki jako jeden podmiot występowały w obrocie prawnym pod firmą (...). Podpisując wniosek o kartę kredytową powód nie wyraził zgody na przetwarzanie i udostępnianie jego danych osobowych po wygaśnięciu zobowiązania kredytowego. Rachunek karty kredytowej powoda został zamknięty w dniu 19 lutego 2009 r. W związku z tym, że był to jedyny produkt finansowy, jaki powód posiadał w (...), w tym momencie powód przestał być klientem tego banku .

Pozwany bank przetwarzał dane osobowe powoda w zakresie nazwiska i imienia, imion rodziców, daty i miejsce urodzenia, adresu zamieszkania lub pobytu, numeru PESEL, miejsca pracy, zawodu, wykształcenia, serii i numeru dowodu osobistego, numerów telefonów, płci, stanu cywilnego, identyfikatora w systemie informatycznym, nazwiska rodzowego nazwiska rodzowego matki, danych o zatrudnieniu, stażu pracy, serii i numeru dokumentu tożsamości, narodowości, obywatelstwa, adresu do korespondencji, numerów kart płatniczych i kredytowych, danych o sytuacji rodzinnej powoda, danych o sytuacji finansowej powoda, wizerunku z dokumentu tożsamości. W dniu 29 stycznia 2011 r. (...) S.A. dokonał wpisu w międzybankowym systemie Centralnej Bazy Danych – Bankowym Rejestrze tzw. rejestrze niesolidnych dłużników, danych osobowych powoda powołując się na kredyt, jaki powód miał zaciągnąć w tym banku . Powód nigdy takiego kredytu nie zaciągał. Dane powoda zostały przekazane do bankowego rejestru w zakresie imienia i nazwiska powoda, serii i numeru dokumentu tożsamości, numeru PESEL, adresu do korespondencji. Dane powoda zostały przypisane podmiotowi gospodarczemu o nazwie Biuro (...) (REGON (...), adres firmy: (...)-(...) O., ul. (...)). Przekazanie powyższych danych osobowych powoda nastąpiło na skutek błędu pracownika pozwanego banku.

W drugiej połowie 2012 r. powód złożył wniosek o kartę kredytową w (...) i otrzymał odpowiedź odmowną. Powód założył, że powodem odmownej decyzji są jego niskie dochody. W dniu 22 listopada 2013 r. powód złożył wniosek o wydanie karty kredytowej w Banku (...). Wniosek został rozpatrzony negatywnie z uwagi na to, że dane powoda znajdowały się w systemie Bankowy Rejestr, prowadzonym przez Związek Banków Polskich. Powód nie miał wówczas świadomości, że jego dane figurują w tym rejestrze. Założył, że zaistniała sytuacja jest spowodowana pogłębiającym się kryzysem finansowym. W dniu 18 marca 2014 r. powód po raz trzeci złożył wniosek o wydanie karty kredytowej, kierując go ponownie do (...). Powód po raz kolejny uzyskał odpowiedź odmowną. Podczas kolejnych prób wyjaśnienia zaistniałej sytuacji, podejmowanych w kontaktach z każdym z banków, które odmówiły pozytywnego rozpatrzenia wniosku kredytowego, powód otrzymywał niejasne informacje, z których nie wynikała wprost odpowiedź na pytanie, dlaczego nie udzielono mu kredytu. Ostatecznie od pracownika (...) uzyskał informację, że przyczyną odmowy pozytywnego rozpatrzenia wniosku kredytowego jest wpis w międzybankowym systemie Centralnej Bazy Danych - Bankowym Rejestrze (CBD-BR) tzw. rejestrze niesolidnych dłużników. Celem zweryfikowania tej informacji powód zamówił wyciąg zarówno z rejestru (...) S.A. jak i wyciąg z rejestru CBD-Bankowy Rejestr. W treści wyciągu z rejestru (...) S.A. brak było wpisów dotyczących powoda. Natomiast z wyciągu z rejestru CBD-Bankowy Rejestr wynikało, że znajduje się w tym rejestrze wpis uzyskany zawierający dane osobowe powoda, dokonany przez (...) w dniu 29 stycznia 2011 r.

Po bezskutecznej próbie wyjaśnienia sprawy w placówce (...) w L. oraz na infolinii banku, powód pismem z 20 września 2014 r. zwrócił się do banku o wyjaśnienie, na jakiej podstawie został wpisany do bankowego rejestru dłużników.

W odpowiedzi bank wyjaśnił, że wpis w rejestrze nastąpił na skutek niespłaconego przez powoda kredytu. W piśmie wskazano również, że w dniu 8 września 2010 roku bank wysłał do powoda informację o możliwości dokonania wpisu, jeżeli zaległość nie zostanie uregulowana, zaś w dniu 29 stycznia 2011 r. wysłane zostało do powoda pismo wraz z informacją o umieszczeniu danych w systemie CBD-BR. Sąd okręgowy, opierając się na zeznaniach powoda ustalił, że żadne z tych pism nie zostało powodowi doręczone.

W dniu 10 listopada 2014 roku powód wystąpił do Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych (GIODO) ze skargą, wnosząc o wyjaśnienie nieprawidłowości dotyczących przetwarzania danych osobowych powoda przez pozwany bank, w szczególności celem ustalenia, czy pozwany bank był upoważniony do przetwarzania danych osobowych powoda po wygaśnięciu zobowiązania w marcu 2009 roku, a także do kogo została wysłana korespondencja, na którą powoływał się bank oraz czy istnieje umowa kredytu, który stanowił podstawę wpisu. Jak wskazał sąd okręgowy, w tym okresie powód wraz z małżonką planował zakup nieruchomości w celach inwestycyjnych. Powód intensyfikował swoje działania, aby jak najszybciej wyjaśnić zaistniałą sytuację związaną z jego wiarygodnością kredytową. Pismem z 15 maja 2015 r. powód wezwał pozwany bank do skonkretyzowania oficjalnego stanowiska w sprawie oraz do ustosunkowania się do istnienia rzekomych kredytów, które powód miał zaciągnąć. Pismem z 18 czerwca 2015 r. powód został poinformowany o ponownie rozpoczętej przez pozwany bank procedurze reklamacyjnej (wyjaśniającej) dotyczącej jego sprawy, przy czym nie odniesiono się w piśmie do poruszonych przez powoda zagadnień, w tym dotyczących wewnętrznego postępowania wyjaśniającego i wysłanych przez bank do GIODO wyjaśnień.

Pismem z 24 czerwca 2015 r. pozwany bank przeprosił powoda za zaistniałą sytuację wskazując, że na skutek błędu po stronie banku dane osobowe powoda zostały błędnie przekazane do Bankowego Rejestru Związku Banków Polskich i aktualnie dane te zostały usunięte z tego rejestru.

Pismem z 15 sierpnia 2015 r., doręczonym pozwanemu dnia 18 sierpnia 2015 r. powód wezwał pozwanego do zapłaty w terminie 14 dni zadośćuczynienia w kwocie 38.000 zł z tytułu naruszenia dóbr osobistych powoda, polegającego na bezprawnym umieszczeniu danych osobowych powoda w Bankowym Rejestrze. Pozwany bank zaproponował powodowi kwotę 2.000 zł za naruszenie dóbr osobistych powoda. Powód oświadczył, że wysokość tej kwoty jest zbyt niska.

W dniu 13 września 2016 r. Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych wydał decyzję ze skargi powoda nakazując pozwanemu bankowi wypełnienie wobec powoda obowiązku informacyjnego z art. 33 w zw. z art. 32 ust. 1 pkt 2 oraz 3 ustawy o ochronie danych osobowych poprzez wskazanie zakresu oraz treści danych powoda przetworzonych przez bank. Umorzono postępowanie w pozostałym zakresie z uwagi na usunięcie przez pozwany bank danych osobowych powoda z systemu Bankowy Rejestr.

Jak wskazał sąd okręgowy, w chwili składania wniosków kredytowych w roku 2012 powód był młodym małżonkiem. W roku 2011 zawarł związek małżeński, w rok później narodziło mu się pierwsze dziecko. Młodzi małżonkowie poszukiwali wsparcia finansowego w instytucjach finansowych jednakże z uwagi na dokonanie błędnego wpisu w Rejestrze Bankowym dłużników, takiego wsparcia nie uzyskali. W tym czasie potrzebowali dodatkowych środków na wyposażenia mieszkania, a w roku 2014 zamierzali zakupić intratną nieruchomość, jako lokatę kapitału. Z uwagi na trudności w dostępie do środków kredytowych nieruchomości tej nie zakupili. Sytuacja związana z wyjaśnianiem przez powoda okoliczności, w jakich doszło do wpisania jego danych do rejestru bankowego, generowała stres, wzburzenie i zdenerwowanie po stronie powoda, które przekładały się na wzajemne niekorzystne relacje powoda z małżonką. Kwestia ta była powodem kłótni małżonków, żona powoda sugerowała powodowi, że zataił przed nią przed ślubem fakt zaciągnięcia kredytu. Powód dużo czasu poświęcał na wyjaśnieniu okoliczności z tym związanych, stał się drażliwy i nerwowy, miał problemy ze snem. Cierpiała jego duma. Dwukrotnie przyjmował leki uspakajające. Obawiał się wszczęcia nieuzasadnionej egzekucji komorniczej, jak i tego że ktoś może podszywać się pod jego dane osobowe. Podejmował działania aby zabezpieczyć się przed taką sytuacją.

W świetle powyższych ustaleń sąd okręgowy uznał, że doszło do naruszenia dobrego imienia i godności powoda. Do naruszenia dóbr osobistych powoda doszło na skutek bezprawnego i zawinionego wpisu danych osobowych powoda do Bankowego Rejestru dłużników. Pozwany bank dokonał bezprawnego wpisu danych osobowych powoda do Bankowego Rejestru dłużników powołując się na kredyt, jaki powód miał zaciągnąć w pozwanym banku, a który to kredyt faktycznie nigdy nie został przez powoda zaciągnięty. Pozwany bank w Bankowym Rejestrze dłużników zamieścił dane osobowe powoda bezpodstawnie i bezprawnie, nie wykazując przy tym należytej staranności, jakiej wymaga się od profesjonalisty.

Bezpodstawne wpisanie do systemu danych osobowych powoda naruszało, w ocenie sądu okręgowego, cześć powoda w postaci godności i dobrego imienia. Zaistniała sytuacja spowodowała, że powód nie mógł zaciągnąć żadnego zobowiązania kredytowego, co skutecznie ograniczyło plany powoda i jego żony, zmierzające do poprawy stabilizacji finansowej rodziny na dalsze lata. Ponadto – jak wskazał sąd okręgowy - niewątpliwie niezasadne wprowadzenie danych osobowych powoda do Rejestru Bankowego dłużników doprowadziło do utrwalenia w zasobie bankowym, i to na czas dłuższy, obrazu powoda jako dłużnika niesolidnego i nierzetelnego, niespłacającego należności wobec banku. Z uwagi na powszechność korzystania w codziennym życiu z różnorodnych usług kredytowych, ograniczenie dostępu do tych usług w wyniku wytworzenia obrazu powoda jako niewiarygodnego klienta, naruszało jego godność, narażając go na traktowanie przez banki jako osoby o wątpliwej wiarygodności i niezrozumiałe dla niego odmowy udzielania kredytu.

Sąd okręgowy w swoich wywodach odwołał się do wyroku Sądu Najwyższego z dnia 15.02.2008r. sygn. akt I CSK 358/07 oraz wyroku Sądu Najwyższego z dnia 11.02.2015r., sygn. akt I CSK 868/14.

Z tych względów sąd okręgowy uznał za zasadne przyznanie powodowi ochrony na podstawie art. 448 k.c. W ocenie sądu okręgowego krzywda niemajątkowa doznana przez powoda polegała na niedogodnościach, jakie powód musiał znosić w związku z ujawnieniem jego danych osobowych w rejestrze dłużników przy ubieganiu się o kredyt oraz stresie, napięciu, zdenerwowaniu, które były związane z wyjaśnieniem zaistniałej sytuacji oraz świadomości, że niesłusznie jest uważany w instytucjach bankowych za osobę niesolidną i nierzetelną. Sąd okręgowy wskazał również, że na wysokość zasądzonego zadośćuczynienia miał wpływ fakt, iż negatywne oddziaływanie nieprawdziwej informacji upowszechnionej przez pozwaną miało ograniczony zakres oddziaływania, bowiem informacja ta dostępna była tylko i wyłącznie instytucjom bankowym. Ucierpiała wiarygodność powoda, który został zrównany z dłużnikami uchylającymi się od spłaty swoich należności. Powód został narażony na utratę zaufania instytucji finansowych i kredytowych oraz podmiotów publicznych mających dostęp do powyższych informacji. Ponadto przez przekazanie do rejestru bankowego nieprawdziwej informacji o niespłaconym kredycie przez powoda, naruszone zostało dobre imię powoda i jego godność. Informacje te obniżały wiarygodność kredytową powoda, który był uważany za człowieka niesolidnego i nierzetelnego. Zaniedbania pozwanej doprowadziły do narażenia powoda na przykrości, nieuzasadnione rozczarowania i stresy.

W pozostałym zakresie sąd okręgowy powództwo oddalił wskazując, że żądanie zobowiązania pozwanej do usunięcia w sposób trwały danych osobowych powoda ze zbiorów pozwanej jest niezasadne. Pozwany bank jest bowiem uprawniony do przetwarzania danych osobowych powoda, mimo rozwiązania łączącej obie strony umowy o kartę kredytową, nawet bez zgody powoda. Z kolei dalej idące żądania majątkowe powoda zostały uznane przez sąd okręgowy za wygórowane i tym samym niezasadne.

Apelację od wyroku sądu okręgowego wniosła strona pozwana, zaskarżając wyrok w części uwzględniającej powództwo oraz rozstrzygającą o kosztach procesu. Skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa oraz zasądzenie kosztów procesu.

W apelacji skarżący podniósł zarzut naruszenia art. 24 § 1 k.c. poprzez przyjęcie przez sąd okręgowy, że naruszenie przepisów o ochronie danych osobowych doprowadziło do naruszenia dóbr osobistych powoda w postaci czci (godności osobistej i dobrego imienia) oraz naruszenie art. 448 k.c. zdanie pierwsze k.c. poprzez przez zasądzenie na rzecz powoda sumy tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za krzywdę i w wysokości nieodpowiedniej.

Rozpoznając sprawę w granicach zaskarżenia sąd apelacyjny zważył, co następuje.

Na wstępie wskazać należy, że skarżący w apelacji nie podniósł zarzutów dotyczących ustaleń faktycznych dokonanych przez sąd pierwszej instancji. Zważywszy przy tym, że brak jest podstaw do zmiany tych ustaleń, sąd apelacyjny rozważania w tej sprawie ograniczył jedynie do rozważań prawnych (art. 387 § 2¹ k.p.c.).

Apelacja pozwanego jest zasadna. Trafnie skarżący podniósł zarzut naruszenia art. 24 § 1 k.c. poprzez błędne przyjęcie przez sąd okręgowy, że wadliwy wpis danych osobowych powoda do Bankowego Rejestru Związku Banków Polskich, zawierający nieprawdziwą informację o zaciągnięciu przez powoda kredytu naruszył dobre imię i godność osobistą powoda.

Dobra osobiste ujmowane są w kategoriach obiektywnych jako pewne wartości niemajątkowe ściśle związane z osobowością człowieka, obejmujące fizyczną i psychiczną integralność jednostki, jej indywidualność oraz godność i pozycję społeczną. Wartości te stanowią przesłankę samorealizacji osoby ludzkiej. Naturę i granice poszczególnych dóbr osobistych wyznaczają przeważające w danym społeczeństwie zapatrywania prawne, moralne i obyczajowe. Nie wszystkie „wartości idealne” stanowią dobra osobiste jednostki, a jedynie te, które porządek prawny za takie uznaje. Źródłem dóbr osobistych, których przykładowy katalog wskazany został w art. 23 k.c., jest godnościowa koncepcja jednostki i wynikająca stąd jej podmiotowość i autonomia (art. 30 Konstytucji RP).

Obiektywna koncepcja ochrony dóbr osobistych zakłada, że dokonując oceny, czy w konkretnych okolicznościach nastąpiło naruszenie dobra osobistego jednostki należy odnosić się do poglądów panujących w społeczeństwie, posługiwać się w tym celu abstrakcyjnym wzorcem „przeciętnego obywatela”, nie zaś odwoływać się do jednostkowych odczuć i ocen osoby pokrzywdzonej. W konsekwencji w orzecznictwie Sądu Najwyższego akcentuje się pogląd, zgodnie z którym ocena, czy w konkretnej sytuacji nastąpiło naruszenie dobra osobistego, nie może być dokonywana według miary indywidualnej wrażliwości pokrzywdzonego, a więc według oceny subiektywnej zainteresowanego. Kryteria oceny naruszenia muszą być poddane obiektywizacji, trzeba w tym zakresie uwzględnić odczucia szerszego grona uczestników i powszechnie przyjmowane, a zasługujące na akceptację normy postępowania, w tym normy obyczajowe i wynikające z tradycji (tak m.in. wyrok SN z 11.03.1997 r., III CKN 33/97, OSNC 1997, z. 6-7, poz. 93, wyrok SN z 16.01.1976 r., II CR 692/75, OSNC 1976, z. 11, poz. 251).

W rozpoznawanej sprawie sąd okręgowy uznał, że wadliwy wpis powoda jako dłużnika do Bankowego Rejestru Dłużników stanowił o naruszeniu jego danych osobowych, a zarazem naruszeniu dobrego imienia i godności osobistej. Z poglądem tym nie można się zgodzić.

W katalogu dóbr osobistych podlegających ochronie na gruncie art. 23 k.c. wskazano na dobro osobiste w postaci czci. Pojęcie to, jak zasadnie wskazał sąd okręgowy, rozumiane jest zazwyczaj w prawie cywilnym szeroko. Wskazuje się na dwa aspekty tego terminu - tzw. część wewnętrzną i część zewnętrzną. Część wewnętrzna odpowiada takim określeniom, jak godność osobista, wyobrażenie jednostki o własnej wartości, zaś część zewnętrzna to inaczej dobre imię, dobra sława, wyobrażenie i obraz jednostki w oczach innych, reputacja. Powyższe rozróżnienie przyjęte jest również w orzecznictwie (zob. przykładowo: uchwała 7 s. SN z 28.05.1971 r., III PZP 33/70, OSNC 1971, z. 11, poz. 188; wyrok SN z 29.10.1971 r., II CR 455/71, OSNC 1972, z. 4, poz. 77; wyrok SN z 15.11.2000 r., III CKN 473/00, zb. orz. LEX nr 51881). Przyjmuje się, że naruszenie dobrego imienia, a więc zewnętrznego aspektu czci, polega na pomówieniu innej osoby o takie postępowanie lub właściwości, które mogą poniżyć ją w opinii publicznej albo narazić na utratę zaufania potrzebnego dla danego zawodu, stanowiska lub rodzaju działalności. Z kolei godność osobista konkretyzuje się w poczuciu własnej wartości jednostki i oczekiwaniu szacunku ze strony innych ludzi, zaś jej naruszenie określane jest jako zniewaga (tak m.in. wyrok SN z 13.06.1980 r., IV CR 182/80, OSNC 1981, z. 2-3, poz. 30; wyrok SN z 8.10.1987 r., II CR 269/87, OSNC 1989, z. 4, poz. 66; wyrok SN z 25.04.1989 r., I CR 143/89, OSP 1990, z. 9, poz. 330; wyrok SN z 10.09.1999 r., III CKN 939/98, OSNC 2000, z. 3, poz. 56; wyrok SN z 9.10.2002 r., IV CKN 1402/00, zb. orz. LEX nr 78364).

W okolicznościach rozpoznawanej sprawy nie można uznać, że błędne umieszczenie danych osobowych powoda w bankowym rejestrze dłużników skutkowało znieważeniem powoda, naruszeniem wyobrażenia powoda o jego własnej wartości, a tym samym skutkowało naruszeniem jego godności osobistej. Nie można również uznać, że działanie pozwanego stanowiło formę uprzedmiotowienia osoby powoda, czy też naruszyło sferę autonomii przynależnej każdej jednostce. Również zawarta w rejestrze nieprawdziwa informacja o niespłaconym przez powoda kredycie – obiektywnie rzecz ujmując – nie wywołała takich skutków.

Analogicznie ocenić należy wskazane powyżej działanie pozwanego (samo w sobie oczywiście bezprawne i naganne) dla sfery czci zewnętrznej powoda, jego dobrego imienia, dobrej sławy w społeczeństwie, wyobrażenia i obrazu powoda w oczach innych. Wskazać należy, jak wynika z prawidłowych i niekwestionowanych ustaleń sądu okręgowego, że zawarta w Bankowy Rejestrze Związku Banków Polskich informacja dotycząca powoda dostępna była tylko i wyłącznie instytucjom bankowym. Na bardzo ograniczony krąg podmiotów mających dostęp do Bankowego Rejestru ZBP trafnie wskazuje również skarżący w apelacji. Trudno w efekcie podzielić stanowisko sądu okręgowego, który naruszenie dobrego imienia powoda sprowadza do „utrwalenia w zasobie bankowym obrazu powoda jako dłużnika niesolidnego i nierzetelnego”. Wbrew ocenie sądu okręgowego, owo utrwalenie danych powoda w systemie bankowym nie prowadziło do naruszenia dobrego imienia powoda. Nie jest zasadne przyjęcie konstrukcji zniesławienia jednostki w oczach systemu bankowego, czy instytucji finansowych. Brak przy tym dowodów, aby owe informacje przełożyły się na jakiegokolwiek relacje personalne pomiędzy powodem a pracownikami tych instytucji bankowych. Rzeczywistym skutkiem błędnego wprowadzenia danych powoda do Bankowego Rejestru Związku Banków Polskich była odmowa ze strony banków udzielenia powodowi kredytu i wydania karty kredytowej. Takie działania banków nie mogą być jednak kwalifikowane jako naruszenie dobrego imienia lub godności powoda.

Sąd okręgowy w swoich wywodach powołał się na dwa orzeczenia Sądu Najwyższego – wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15.02.2008r. sygn. akt I CSK 358/07 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11.02.2015r., sygn. akt I CSK 868/14. Należy podzielić zasadnicze tezy obu orzeczeń, zgodnie z którymi naruszenie przepisów dotyczących ochrony danych osobowych może uzasadniać również ochronę przewidzianą w art. 23 i 24 k.c., o ile doprowadziło do naruszenia dóbr osobistych. Istotne wątpliwości wywołują natomiast zawarte w tych orzeczeniach wywody dotyczące naruszenia godności osobistej jednostki poprzez ograniczenie jednostce dostępu do usług kredytowych (wyrok w sprawie I CSK 868/14) oraz poprzez narażenie jednostki na bezowocne ubieganie się o kredyt powodujące utratę poczucia bezpieczeństwa (wyrok w sprawie I CSK 358/07). Zaprezentowane w tych orzeczeniach pojęcie godności osobistej w ocenie sądu apelacyjnego jest nazbyt szerokie, niezasadnie łącząc atrybuty godności jednostki w postaci jej podmiotowości i wynikającej stąd wolności (autonomii) z ograniczeniem lub nawet czasowym wyłączeniem możliwości wstąpienia w relacje kredytowe z uwagi na nieprawidłowe informacje zawarte w rejestrach bankowych. Wskazane w tych orzeczeniach stany (ograniczenie dostępu do usług kredytowych, czy narażenie na bezowocne ubieganie się o kredyt i związana z tym utrata poczucia bezpieczeństwa) stanowią skutki naruszenia przepisów o ochronie danych osobowych, nie powinny być natomiast utożsamiane z naruszeniem samego dobra osobistego w postaci godności osobistej.

Podzielić należy stanowisko sądu okręgowego, że działanie pozwanego banku stanowiło bezprawne i zawinione naruszenie przepisów dotyczących ochrony danych osobowych. Zostało to zresztą stwierdzone decyzją Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych z 13 września 2016 r., która uwzględniła wniesioną przez powoda skargę. Jednakże dane osobowe nie są tożsame z dobrami osobistymi (zob. wyrok Sąd Najwyższego z 13 grudnia 2018 r., I CSK 690/17). Trafnie w tym orzeczeniu Sąd Najwyższy wskazał, że osoba domagająca się ochrony dóbr osobistych, nawet jeśli przesłanki tej ochrony miałyby pozostawać w związku z korzystaniem z danych osobowych, musi wykazać występowanie okoliczności warunkujących zastosowanie środków ochrony przewidzianych w art. 24 i 448 k.c. Z kolei osoba domagająca się ochrony danych osobowych powinna to czynić w trybie i na zasadach ustalonych w przepisach dotyczących ochrony danych osobowych.

Ochrona danych osobowych objęta została szczególnym reżimem prawnym zawartym obecnie w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z 27.4.2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z

przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46 WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych osobowych) oraz w ustawie z 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych. Wskazać należy, że przepis art. 82 ust. 1 rozporządzenia 2016/679 wprost przewiduje roszczenie o zadośćuczynienie, które może być skierowane w stosunku do administratora lub podmiotu przetwarzającego dane osobowe, za krzywdę niemajątkową poniesioną na skutek naruszenia przepisów dotyczących ochrony danych osobowych. Wprowadzenie samoistnego roszczenia o zadośćuczynienie za naruszenie danych osobowych stanowi dodatkowy argument za potrzebą wyraźnego rozdzielenia sfery ochrony dóbr osobistych od sfery ochrony danych osobowych. Przepis art. 448 k.c. w wypadku zawinionego naruszenia danych osobowych jednostki znajdzie odpowiednie zastosowanie na mocy odesłania zawartego w art. 92 ustawy o ochronie danych osobowych.

Przepisy art. 82 rozporządzenia w zw. z art. 92 ustawy o ochronie danych osobowych nie znajdują jednak zastosowania w tej sprawie. Po pierwsze, naruszenie danych osobowych powoda miało miejsce przed wejściem w życie rozporządzenia unijnego i towarzyszącej mu ustawy. Po drugie, dochodzone w tej sprawie roszczenia oparte zostały w całości na konstrukcji ochrony dóbr osobistych i nie odwoływały się do szczególnego reżimu prawnego przewidzianego dla ochrony danych osobowych.

Zgodzić należy się z wywodami sądu okręgowego, że działanie pozwanego naruszające przepisy dotyczące ochrony danych osobowych skutkowało po stronie powoda powstaniem niedogodności związanych z nieskutecznym ubieganiem się o udzielenie mu kredytu, stanowiły źródło powstającego u powoda stresu, napięcia, zdenerwowania, czy irytacji. Trafnie jednak wskazano w literaturze przedmiotu, że nie każdy uszczerbek niemajątkowy (cierpienia, stresi, niepokoje) stanowi naruszenie dobra osobistego i w związku z tym podlega kompensacji. Dobrostan człowieka (dobre samopoczucie, komfort życia) nie jest sam w sobie dobrem osobistym (zob. T. Grzeszak, Dobro osobiste jako dobro zindywidualizowane, Przegląd Sądowy 2018, nr 4, s. 7 i n.). Przyznanie zadośćuczynienia na podstawie art. 448 k.c. wymaga wykazania, że działanie stanowiące źródło niedogodności i cierpienia psychicznych jednostki stanowi naruszenie dobra osobistego jednostki. Zważywszy, że w rozpoznawanej sprawie nie zostało to wykazane, podzielić należy również zawarty w apelacji zarzut wadliwego zastosowania art. 448 k.c.

Z tych względów sąd apelacyjny na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zmienił wyrok sądu okręgowego w zaskarżonej części i w tym zakresie powództwo o zadośćuczynienie oddalił.

O kosztach postępowania, zarówno przed sądem pierwszej instancji, jak i kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 102 k.p.c. Uwzględnić należy bowiem, że działanie pozwanego stanowiło działanie oczywiście wadliwe i zawinione, skutkujące naruszeniem interesem niemajątkowych i majątkowych powodów. Z tych względów zasady słuszności przemawiają za nieobciążaniem powoda kosztami tego postępowania.